

Hrvatski zavod za medicinu rada

Radionica

***Ustroj i zadaci Hrvatskog zavoda za zaštitu
zdravlja i sigurnost na radu***

MATRA projekt

**19. rujna 2007.
Zagreb**

Hrvatski zavod za medicinu rada provodi s nizozemskom vladom MATRA projekt pod nazivom "Osnaživanje Hrvatskog zavoda za medicinu rada". Svrha je projekta pridonijeti pristupu Hrvatske Europskoj uniji, i posebice pomoći Hrvatskoj u primjeni EU Direktiva u području zaštite zdravlja na radu. Jedan od važnih ciljeva projekta je uspostavljanje i stavljanje u funkciju optimalne organizacijske strukture institucije čiji bi osnovni zadatak bio promocija zaštite zdravlja radnika na državnoj razini.

U tu svrhu organiziran je sastanak, čiji je cilj bio raspraviti potrebe jačanja svih sudionika u području zaštite zdravlja i zaštite na radu, a osobito potrebu ustanovljavanja i jačanja novopredviđenog Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i zaštitu na radu. Nakana ovog sastanka je bila poticanje suradnje svih pozvanih predstavnika pri uspostavi novog Zavoda i dobivanje sugestija i prijedloga o organizacijskoj strukturi i funkcioniranju tog Zavoda. Na sastanku su bili predstavnici Nacionalnog vijeća za zaštitu zdravlja i zaštitu na radu, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Državnog inspektorata, Gospodarsko socijalnog vijeća, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Hrvatskog zavoda za osiguranje zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Škole narodnog zdravlja «Andrija Štampar» i Visoke škole za sigurnost. U Prilogu 1. je popis sudionika s njihovim podacima potrebnim za kontakt.

Radionica je trajala četiri sata, a provedena je prema programu koji se nalazi u Prilogu 2. Započela je uvodnim riječima predsjednika Nacionalnog vijeća za zaštitu na radu mr.sc. Ante Vučića o hrvatskim postignućima u području zaštite zdravlja radnika (Prilog 3.), a nastavljena je izlaganjem ravnateljice Hrvatskog zavoda za medicinu rada prim. dr.sc. Marije Zavalic s prikazom sadašnjeg stanja sustava zaštite zdravlja radnika u Hrvatskoj (Prilog 4.). Nizozemski konzultant MATRA projekta je iznio europske stavove i iskustva u području organizacije nacionalnih institucija u području zaštite zdravlja na radu s primjerima iz Nizozemske (Prilog 5.).

U drugom dijelu radionica je nastavljena s radom u grupama, u kojima su bili zastupljeni različiti sudionici sustava zaštite, a obrađivana su tri važna pitanja; koje su potrebe za nacionalnim zavodom zaštite zdravlja na radu, koje su njegove funkcije i zadaci i koje bi kvalifikacije trebalo imati osoblje zaposleno u takvoj ustanovi. Nakon usuglašavanja unutar svake grupe i iznošenja stavova pojedine grupe razvila se rasprava o pojedinom problemu te su razjašnjene neke nedoumice i nejasnoće. Zaključeno je da u svih sudionika u zaštiti zdravlja na radu postoji potreba za ustanovom na nacionalnoj razini. U raspravi vezanoj za funkcije novog zavoda bilo je vidljivo da bi zadaci morali biti brojni, da bi djelokrug rada trebao biti vrlo širok i da bi ustanova trebala surađivati s mnogim ustanovama; u području rada (tvrtke zaštite na radu), u području zdravstva (ordinacije medicine rada, zavodi za toksikologiju i zaštitu od zračenja, ustanove javnog zdravstva, druge zdravstvene ustanove), s organima uprave i s udrugama socijalnih partnera. Rasprava je bila bogata i na trećoj temi radionice, vezanoj za kvalifikacije i kompetencije osoba koje bi trebale raditi u novom zavodu.

U nastavku su navedene preporuke koje su iznesene vezane za sve tri teme obrađivane tijekom radionice.

Preporuke radionice „Ustroj i zadaci Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu”

Preporuke vezane za potrebe za nacionalnim zavodom za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu

Uspostava nacionalnog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu je potrebna zbog:

- objedinjavanja zadaća i funkcija zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, sukladno praksi u EU,
- sustavnog informiranja i povezivanja svih sudionika u zaštiti zdravlja na radu: poslodavca, radnika, organa uprave, ustanova zdravstvenog i mirovinskog osiguranja, obrazovnih ustanova, ustanova zaštite na radu i medicine rada
- osnaživanja izvršitelja u području medicine rada i sigurnosti na radu,
- izgrađivanja sustava kvalitete u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu,
- racionalizacije i svrsishodnijeg korištenja sredstava i ljudskih potencijala,
- poticanja što boljeg provođenja zakonskih propisa u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu,
- prepoznavanja, praćenja i nadziranja svih problema vezanih za zaštitu zdravlja na radu,
- registriranja i praćenja profesionalnih rizika i njihovih posljedica,
- izrade programa sustavne prevencije i sanacije.

Za uspostavu nacionalnog zavoda potrebno je u što skorijem roku stvoriti preduvjete:

- osigurati zakonsku podlogu izmjenom zakona, putem radne grupe u Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi,
- odrediti i osigurati izvor i način financiranja,
- osigurati prostor i opremu

Preporuke vezane uz funkcije i zadatke nacionalnog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu

Aktivnosti i zadaci nacionalnog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu su:

- sudjelovanje u usklađivanju s EU direktivama i međunarodnim preporukama u zaštiti zdravlja radnika,
- suradnja s međunarodnim institucijama i agencijama koje se bave zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu,
- suradnja s poslodavcima, sindikatima, stručnjacima u zaštiti zdravlja na radu,
- širenje informacija svima zainteresiranim u Hrvatskoj,
- edukacija stručnjaka koji se bave zaštitom zdravlja radnika
- provođenje primjenjenih istraživanja u zaštiti zdravlja na radu, informiranje o njihovim rezultatima vlade, socijalnih partnera i stručnjaka,
- prepoznavanje profesionalnih rizika, praćenje radnih uvjeta i stanja zdravlja radnika,
- osmišljavanje i provođenje preventivnih mjera u zaštiti zdravlja radnika,
- rješavanje praktičnih problema u zaštiti zdravlja na radu,
- stručni nadzor nad provođenjem preventivnih mjera, promicanje dobre prakse,
- izrada redovnih godišnjih izvješća, njihova prezentacija na godišnjim savjetovanjima, javna dostupnost podataka putem internetske strnice, letaka i publikacija,

Preporuke vezane uz kvalifikacije i kompetencije osoblja novog zavoda:

Osobe zaposlene u nacionalnom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu trebaju imati slijedeće kompetencije i kvalifikacije:

- osobe s edukacijom tehničkog usmjerenja:
  - o VSS iz područja strojarstva, elektrotehnike, kemije, građevinarstva, sigurnosti na radu
  - o dodatna izobrazba iz područja zaštite na radu (stručni ispit iz ZNR pri Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva)
  - o iskustvo na poslovima zaštite na radu
  - o dodatne kompetencije: znanje engleskog jezika, rada s računalom, poznavanje metoda istraživanja, vještine komunikacije
- osobe s edukacijom biomedicinskog usmjerenja:
  - o medicinski fakultet, specijalizacija iz medicine rada, licence za samostalan rad
  - o psiholog, ergonom, dodatna edukacija iz medicine rada i zaštite na radu
  - o toksikolog, dodatna edukacija iz medicine rada i zaštite na radu
  - o epidemiolog, specijalist javnog zdravstva, dodatna edukacija iz medicine rada i zaštite na radu
  - o medicinska sestra, dodatna edukacija iz medicine rada i zaštite na radu
  - o dodatne kompetencije: znanje engleskog jezika, rada s računalom, poznavanje metoda istraživanja, vještine komunikacije
- osobe s edukacijom društvenog usmjerenja:
  - o pravnik
  - o ekonomist
  - o informatičar
  - o dodatne kompetencije: znanje engleskog jezika, rada s računalom, poznavanje metoda istraživanja, vještine komunikacije

Organizacijska struktura nacionalnog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu:

- treba odražavati objedinjavanje funkcija zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, tako da pojedine organizacijske jedinice sadržavaju aktivnosti i medicine rada i sigurnosti na radu i zapošljavaju i osobe biomedicinske i tehničke edukacije,
- treba biti usmjerena na pojedine aktivnosti ili gospodarske grane,
- treba sadržavati središnju i regionalne jedinice,
- treba uključiti socijalne partnere u upravljanje ustanovom (upravno vijeće)

PRILOG 1.**Sudionici radionice: *Ustroj i zadaci Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu. MATRA projekt. Zagreb, 19. rujna 2007.***

Prezime i ime	Ustanova	Telefon	E-mail
Bogadi-Šare Ana	Hrvatski zavod za medicinu rada	01 655 8705	hzmr@hzmr.hr
Brusić Anny	Hrvatska udruga poslodavaca	01 489 7572	anny.brusic@hup.hr
Fiket Marija	Zagreb, Ivanićgradska 38	01 2305 690	
Franić Zdravko	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	01 610 9245	zdravko.franic@mingorp.hr
Hanževački Marija	Nezavisni hrvatski sindikati	01 390 8620	nhs@nhs.hr
Jan Michiel Meeuwsen	MATRA konzultant		
Jureša Boris	Savez samostalnih sindikata Hrvatske	099 244 6215	boris.juresa@sssh.hr
Jurković Rahela	Nizozemsko veleposlanstvo	01 464 2230	rahela.jurkovic@minbuza.nl
Kiš Donald	Visoka škola za sigurnost Zagreb	01 6168548	donald.kis@vss.hr
Krainz Jasna	Hrvatski zavod za medicinu rada	01 655 8705	hzmr@hzmr.hr
Malenica Ana	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	01 460 7533	ana.malenica@mzss.hr
Maleš Ivan	Hrvatska udruga sindikata	021 392 991	ivan.males@brodosplit.hr
Markovinović Nikola	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	01 459 5122	MarkovinovicNikola@hzmo.hr
Marović Fran	Udruga za promicanje zaštite u radnoj i životnoj okolini	01 236 3527	fran.marovic@zg.htnet.hr
Mateljić Marin	Državni inspektorat	01 610 6167	mmateljic@inspektorat.hr
Mustajbegović Jadranka	Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar”, Medicinski fakultet u Zagrebu	01 459 0112	jmustajb@snz.hr
Mutnjaković Branimir	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	01 610 9644	branimir.mutnjakovic@mingorp.hr
Padovan-Janković Sonja	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu	01 488 2922	sanja-jankovic.padovan@sb.htnet.hr
Prka Marija	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	01 459 5449	
Ptičar Mirjana	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	01 480 6355	mirjana.pticar@hzzo.net.hr
Šalinović-Sušilović Biserka	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	01 459 5425	
Skoko-Poljak Dunja	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	01 460 7531	dunja.skoko-poljak@mzss.hr
Smoljak Sanja	Hrvatska udruga poslodavaca	01 489 7573	sanja.smoljak@hup.hr
Tadić Ilija	Državni inspektorat	01 610 6160	ilija.tadic@inspektorat.hr
Tadić Tadija	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	01 459 5435	TadijaTadic@hzmo.hr
Zavalić Marija	Hrvatski zavod za medicinu rada	01 655 8705	hzmr@hzmr.hr
Zeljko Miroslav	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	01 459 5099	

PRILOG 2.

***Ustroj i zadaci Hrvatskog zavoda za zaštitu
zdravlja i sigurnost na radu***

MATRA projekt

Srijeda, 19. rujna 2007. u 10 sati
Prostorije Hrvatskog autokluba
Zagreb, Avenija Dubrovnik 44

Dnevni red:

- 10,00 **Otvaranje radionice**
Marija Zavalić, ravnateljica Hrvatskog zavoda za medicinu rada
- 10,10 **Uvodna riječ**
Ante Vučić, predsjednik Nacionalnog vijeća za zaštitu na radu
- 10,20 **Dosadašnje aktivnosti Hrvatskog zavoda za medicinu rada
Smjernice za rad radionice**
Marija Zavalić, ravnateljica Hrvatskog zavoda za medicinu rada
- 10,40 **Prikaz ustroja institucija koje se bave zaštitom zdravlja i sigurnosti radnika u
nekim zemljama EU
Ideje za osmišljavanje ustroja Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost
na radu**
(simultane prezentacije na engleskom i hrvatskom jeziku)
Jan Michiel Meeuwsen, MATRA konzultant
- 11,30-12,00 **Pauza**
- 12,00 **Rad u grupama: mogući ustroj i zadaci Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i
sigurnost na radu**
- 13,00 **Rasprava i zaključci**
Marija Zavalić, moderator
- 14,00-15,00 **Ručak**

PRILOG 3.

Dame i gospodo, uvaženi gosti,

Dozvolite mi da vas pozdravim u dvostrukoj ulozi, kao predsjednik Nacionalnog vijeća za zaštitu na radu, najvišeg tripartitnog tijela za ovo područje, i kao pomoćnik Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva zadužen za područje rada i zaštite na radu.

Republika Hrvatska se nalazi u procesu prihvaćanja principa i mjerila Europske unije u različitim područjima važnim za život i rad. Pri tom se posebna pažnja posvećuje zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu. Na tom polju provedene su već mnoge aktivnosti i postignuti rezultati. Tako je uspostavljena suradnja s Europskom agencijom za sigurnost i zdravlje na radu i Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je imenovano suradnom institucijom Agencije. U okviru te suradnje provode se akcije usmjerene na promociju zdravlja na radu i unaprjeđivanje i jačanje preventive. Osnovan je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu i intenzivno se radi na uspostavljanju sustava osiguranja svih zdravstvenih aktivnosti vezanih uz utjecaj rada na zdravlje radnika. Osim toga, Vlada Republike Hrvatske je nedavno usvojila Akcijski plan za područje zaštite zdravlja na radu u kojem je, između ostalog, donijela odluku o organiziranju nove institucije na državnoj razini sa zadaćom unaprjeđivanja zaštite zdravlja radnika.

Akcijski plan predviđa osnivanje Zavoda za zaštitu zdravlja i zaštitu na radu koji će zapošljavati približno 45 stručnjaka svih profila koji se bave zaštitom zdravlja i zaštitom na radu. U Zavodu će se voditi registri svih stručnjaka vezanih za zaštitu zdravlja i zaštitu na radu, prikupljati podaci za statističku obradu i raditi analize za potrebe države, izrađivati stručna mišljenja s područja zaštite na radu, programi edukacije namijenjeni stručnjacima zaštite na radu, poslodavcima i njihovim ovlaštenicima, voditi baze podataka; registar ozljeda na radu, registar profesionalnih bolesti, radnika izloženih karcinogenima i mutagenima, izloženih fibrogenim prašinama, radnika izloženih azbestu, baza podataka o profesionalnim rizicima u gospodarstvu RH. U Zavodu će se kroz tečajeve i radionice i druge oblike edukacije provoditi stalna edukacija liječnika, psihologa, stručnjaka zaštite na radu, poslodavaca i predstavnika radnika.

Nastavljen je rad na usklađivanju naših propisa s pravnom stečevinom EU te su tijekom ove godine donesena četiri pravilnika usklađena s odgovarajućim Direktivama EU, a do kraja godine se očekuje donošenje još tri. Vlada RH na sjednici od 7. rujna prihvatila je Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o listi profesionalnih bolesti kojim će se postojeća lista u potpunosti uskladiti s Preporukom Komisije od 19. rujna 2003. o europskoj listi profesionalnih bolesti te ga uputila u saborsku proceduru. Samo bih vas htio podsjetiti na dva značajna pravilnika i to na Pravilnik o zaštiti na radu pri radu s računalima te Pravilnik o ručnom prenošenju tereta, kojima ćemo značajno utjecati na smanjeno oboljevanje od bolesti mišično-koštanog sustava, koje spadaju u tri najčešće bolesti kod naše populacije. Donošenje Zakona o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu, kao jednog od krovnih Zakona, neobično je važno za ovo područje, ali i za cijelo društvo jer će se njegovom provedbom uspostaviti sustav zaštite na radu koji će uz što manje troškove za poslodavce osigurati bolje radne uvjete za sve zaposlene. Do sada smo se u znatnoj većoj mjeri bavili ozljedama na radu nego li profesionalnim bolestima i bolestima vezanim uz rad. Konačno smo postali svjesni činjenice da će osiguranje boljih radnih uvjeta za 1.400.000 zaposlenih u znatnoj mjeri utjecati na smanjenje bolesti vezanih uz rad.

Hrvatski zavod za medicinu rada provodi s nizozemskom vladom projekt pod nazivom "Osnaživanje Hrvatskog zavoda za medicinu rada". Svrha je projekta pridonijeti pristupu

Hrvatske Europskoj uniji, i posebice pomoći Hrvatskoj u primjeni EU Direktiva u području zaštite zdravlja na radu. Jedan od važnih ciljeva projekta je uspostavljanje preduvjeta za organiziranje i stavljanje u funkciju institucije čiji bi osnovni zadatak bio promocija zaštite zdravlja radnika na državnoj razini. U tu svrhu organiziran je i ovaj sastanak, čiji cilj je poticanje suradnje svih sudionika u uspostavljanju i unaprjeđenju sustava zaštite zdravlja na radu i dobivanje sugestija i prijedloga o organizacijskoj strukturi i funkcioniranju novopredviđene institucije, Zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

Na kraju, želim vas još jednom sve srdačno pozdraviti i poželjeti uspješan rad. Hvala

Mr. sc. Ante Vučić
predsjednik Nacionalnog vijeća za zaštitu na radu
pomoćnik Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva